

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Éves ára	240 K
Féléves	120 K
Háromhónapos	60 K
Egy hónap	20 K

Egyes szám ára 10 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felolvasó szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obilthyva (Zápolya)-u. 1. Telefonszám 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Veliki Becskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 62. szám.

Szerda, március 17.

Ellenforradalom

Hire érkezik Berlinből. Az ifju német köztársaság nagyobb viharokhoz még nem igen szokott gályája veszedelmes örvények sodrába került. A súlyos következményekkel járó békekötés odiumát viselő és az államhatalom nem éppen tüske nélküli, rögs útját robotoló szociálista kormány csak az imént verte le a tuzóforradalmár Spartakusok időnként megisméltendő veszedelmes kísérleteit, most pedig nagyarányu monarchista puccsal kell megbirkóznia. A ma érkezett jelentések szerint a mostani német birodalmi kormányt a Berlinben kitört monarchista ellenforradalom elüzte, a kormány tagjai elmenekültek a fővárosból, ahol nyomban kikiáltották a katonai diktatúrát.

Ez a mai nap nagy szenzációja, amely annál frappánsabb, mert teljesen váratlanul érte a világot. Ha a német monarchistáknak ez a mostani s úgy látszik régóta előkészített vállalkozása tényleg komoly sikerrel járt, könnyen felboríthatja az amugy is bonyolult európai helyzetet. Ebből a nézőpontból figyelve a berlini eseményeket, azok a legnagyobbfoku nyugtalanságra jogosítanak fel mindenkit.

A legyőzött államok közül Németországban indult meg először, sőt egyedül a konszolidálódás foganata, a termelés munkája. A súlyos békeföltételek ellenére is úgy látszott, hogy a nagy összeomlás romjain az új Németország erős falai épülnek. Ez az örvendetes tény igen nagy biztositéka lett volna az általános európai helyzet végleges és egészséges kialakulásának és mindenestre kedvezően befolyásolta volna azoknak az államoknak belső és külső gazdasági életét, amelyek hasonlóképpen súlyos sebekkel kerültek ki a borzalmas világháborúból s amelyek a termelés munkájában, középeurópai fekvésük-mél fogva feltétlenül reá vannak szorulva a termelés terén vezetőszerpet játszó Németország gazdasági erejére.

A szociálista többségű Németországban egy monarchista uralom, kétségkívül a militarista elvek erélyes alkalmazása által tarthatja magát. Hosszu, véres és Európára még igen nagy károkat hozó belső

harca van tehát kilátás. Hogy végeredményben milyen következményekkel fog járni a munkások és a liberális polgárság többségére támaszkodó birodalmi gyűlésnek és kormánynak elűzése és a régi katonai és főnemesi irányzat felülkerekedése, azt most, mikor az események még forrásban vannak, megállapítani nem lehet. Nem lehetetlen azonban, hogy a polgárháborunak Németország egysége adja meg az árát. A husz és egynéhány nagyobb államból álló birodalomnak részekre

való széthullása nem valószínűtlen. Egész sereg száműzetésben álló liliputi dinasztia várja restaurációját. Hogy ezeknek a már már veszendőbe menő vágyaknak váratlan kirobbanása új válságok szakadéka felé dobja majd fél Európát, az bizonyos. Értelhető tehát, ha az egész világ visszafojtott lélegzettel várja a németországi nagy eseményeknek kialakulását. A falu birkozik ott most a várossal s hogy melyik lesz a végső győzelem, az teljesen bizonytalan.

G.

Monarchista-puccs Berlinben.

Elmozdították a régi kormányt. — Katonai diktatura Berlinben. — A német szociáldemokrata-párt kiáltványa.

Bécs, márc. 15. (J. S. I.) Berlinből jelentik, hogy az ott történt monarchikus puccs hírért megerősítik. A régi kormányt erőszakkal elmozdították és a kormány tagjai a német birodalmi fővárosból automobilon elmenekültek. Kapp tábornokot kancellárá nevezték ki, fővezér és hadügyminiszter pedig Litwitz tábornok lett. A két tábornokot teljhatalommal ruházták fel.

A német birodalmi gyűlést és a porosz parlamentet feloszlatták. Új kormány fog alakulni. A német szociáldemokrata-párt a volt kormánynak összes szociálista minisztereinek aláírásával és Otto Welsa pártvezér aláírásával proklamációt bocsájtott ki, melyben a munkássághoz apelál, hogy sztrájkoljanak és küzdjenek minden fegyverrel a köztársaság fentartásáért, mert ez az egyedüli mód, amellyel Vilmos császár visszatérését meg lehet akadályozni.

A proklamációt e szavak fejezik be:

„Egy kéznek sem szabad moccanni, egy proletárnak sem szabad a katonai diktatúrát segíteni. Általános sztrájkra fel, proletárok egyesüljete!”

Bécs, márc. 15. Németországban a belpolitikai harcok, melyeket a császárság visszaállítására irányuló törekvések idéztek fel, mind súlyosabbakká válnak. Mind világosabb lesz, hogy Hindenburg elnökségét a monarchiára való átmenetnek szánják. A német nemzeti párt gyűlésén közölték, hogy Hindenburg a jelöltség elfogadása előtt kikéri Vilmos császár hozzájárulását. Ludendorff egy német nemzeti gyűlésen kijelentette, hogy amíg uralkodó nincs, Hindenburg lesz a legjobb helytartó.

A konzervatívoknak azt a javaslatát, hogy a nemzetgyűlés május 1-re oszlassa fel magát, egyébként, mint Berlinből jelentik, 176 szóval 60 ellen névszerinti szavazással elvetették.

Koncentrációs kormány alakításáról tárgyalnak.

Beograd, márc. 15. A „Politika” írja: Tegnap folytatódta a tárgyalások egy koncentrációs kabinet megalakítása érdekében. A parlamenti epés viták és a demokraták kívánsága, hogy a névsort felolvassák, amely alkalomból ismét megállapítást nyert, hogy Protics kormányá-

nak meg van a parlamenti többsége, a kormánykörökben elkeseredést szült és elrontotta a megegyezésre való hajlamot a radikális-pártnál. Dr. Szmodlaka Josipnak, a pártonkívüli képviselők vezérének sok dolgot adott az elkeseredett pártok megbékítése.

Harminckét millióba kerül évente a magyar kommunisták élelmezése.

Budapest, márc. 15. Az igazságszolgáltatás ezer felmerült problémája közül különösen kettő foglalkoztatja igen erősen a magyar igazságügyminisztériumot. Az egyik a kommunisták elhelyezésének nehéz kérdése, a másik pedig a fiatalok bűnözők ügye. Ma már mindkét kérdést erősen állami érdekek tekintik, a kommunisták megfékezése jelenti a pillanatnyi rendet, a fiatalok züllésének megakadályozása pedig megóvjá az államot a jövő fel-forgatóktól.

Megkezdődött a tiszántuli területen a kommunisták összefogdosása.

Amikor a magyar nemzeti hadsereg bevonult Budapestre, nagyon sok kommunista a Tiszántulra menekült és a románok védelme alatt rejtőzött el. A románok kivonulása következtében felszabadult területen most megkezdtek az elmenekült kommunisták összefogdosását, ma még csak egyenként hozzák fel őket, de hamarosan gondoskodni kell a tömeges elhelyezésről is.

Az igazságügyminisztériumnak igen sok gondot okoz az elhelyezés kérdése, mert hogy mást ne említsünk, nyolc fegyház közül csak egy maradt meg a magyar állam kezén. A szolnoki, a debreceni, a nyíregyházi és a gyulai börtönök nem alkalmasak sok egyén befogadására.

A nőket Mária-Nosztrára viszik.

A tiszántuli bűnösöket minden valószínűség szerint Budapestre kell hozni és ezért megkezdődött a fővárosi börtönök kitisztítása. A női foglyokat már most Mária-Nosztrára viszik, a férfi-kommunistákat pedig Szegeden igyekeznek elhelyezni. A törvényszék szempontjából természetesen ez nem ideális állapot, mert az ügyészek és a vizsgálóbírák nehezen

érintkezhetnek a vádlottakkal, de más megoldás nem kínálkozott.

90.000 korona a budapesti fogházak egy napi kiadása.

A magyar államnak rettenetes nehézségei vannak a foglyok eltartása miatt. A budapesti fogházakban jelenleg 3000 fogoly van és az egyszerű rabkoszt napi 30 koronába kerül. A napi kiadás eszerint kilencvenezer korona, ami egy esztendőben 32 millió 850.000 koronára rúg. Ehhez vegyük még a vidéki fogházak horribilis kiadásait; így érthető, hogy az államnak sok gondot okoz ennek a kérdésnek a megoldása.

Ezek a körülmények arra indították az igazságügyminisztériumot, hogy figyeljék a rabok ellátását a rabok munkájával fedezni. Így kapcsolódott be ebbe a probléma a most alakulófélben lévő terv, hogy a valóságban kettéváltsák a kriminalitást és városi, valamint falusi bűnözőkre osszák fel a bűnösöket. A kényszer arra viszi az igazságszolgáltatást, hogy a falusi bűnözők munkáját erre a célra berendezett gazdaságokban használják fel.

Ilyen gazdaság jelenleg öt működik. Az igazságügyminisztérium a tavaszra több hatalmas bér gazdaság berendezését tervezi, de egyelőre sok nehézséggel kell megküzdnie. Így legalkalmasabb volna a Vigyázó féle Miklai pusztá, amelyet tizenkét évre lehetne bérbe venni. Az illetékes körök a bérbevételhez már hozzá is járultak, de az utolsó pillanatban Akasztó és a környékbeli falvak kisgazdái tiltakoztak, mert a bérletre ők tartanak igényt. Hasonló és más kellemetlenségek folyton felmerülnek, de az igazságügyminisztériumban megvan róla győződve, hogy rövidesen, még a tavasszal megoldják ezt a kérdést és a rabok ellátásának nagy problémája így megoldódik.

LEGUJABB

A veliki becakeréki jugoszláv sajtóiroda déli jelentései.

Losonc, márc. 15. A magyar szociálistáknak legutóbbi salgótarjáni gyűlése alkalmából a cseh-szlovák polgárságnak bizalmát szavaztak és kijelentették, hogy sohasem élveztek annyi szabadságot és jogot, mint a cseh-szlovák okkupáció alatt. Emiatt a magyar hatóságok hetven embert, akik résztvettek a gyűlésen, letartóztattak.

Losonc, márc. 15. A „Venkov“ című lap Wrangel tábornok, az orosz ellenforradalmi seregek vezérének kijelentéséről írja: Wrangel hadseregének feladata, hogy egyrészt védelmezze a Kaukázust, másrészt a Krim-félszigetet és a Fekete-tenger délnyugati részét. Mivel a bolsevik csapatok előrenyomulása megállott, így a front kiterjed mostan a Kaspi-tengerig.

HIREK.

Kortörténet.

A korok története száz és száz aprólékos százból szövődik össze. És azoknak, akik majdan tanulmányozni fogják a mai kortörténetét, ha komoly munkát akarnak végezni, ugyancsak sokféle kell tekinteniök. Azok az újságlapok, amelyek a mostani kavargó izgatottságban íródnak, megsárgult papírosukkal és megfakult betűjükkel főforrása lesznek a kortörténet kutatóinak. Meríteni, tanulni, okulni és következtetni fognak mindenből, amit az újság-ból kiolvassunk. Nem lesz olyan rovata az újságnak, amely a kutatónak nagy szolgáltatára ne lenne és akik a politikát tartják ma és mindenkoron az egyedül üdvözítő dolognak, akkor ha föltámadhatnánk, csodálkozva látnák, hogy a kor hű történetének tanulmányozására minden rovat, ha nem több, de legalább is akkora érdekes és értékes adathalmazzal szolgál, mint a politika. A társadalmi élet százféle megnyilvánulásának nyoma marad az újságban mindenütt. A hirdetésben is. A nagyban éppen úgy, mint az apróhirdetésben. Mutatóba két érdekes apróhirdetést közlünk itt, amelyeket a legutóbbi napokban bön-gesztünk ki két vidéki lapból. Az egyik így szól:

Keményszáru csizmámat, kicsi lábakra alkalmas, elcserélném kockacukorra!

A másik hirdetés a következő ajánlatot teszi azoknak, akik hajlandók ruhaneműért ennyivalót adni:

Uj, elsőrendű szmokingöltöny, kabát, mellény, nadrág, magas termetre, félsértésért becserélhető.

És hány ilyen hirdetés van még? . . . A különbség közöttük csak az, hogy a legkevésbé arul el ilyen jómódot, mint éppen ezek a hirdetések, mert akinek még keményszáru szép csizmája, meg becserélésre való jó ruhája van, az büszke lehet, ha ehhez is. Mi, akik huszonnégy óra történetét írjuk meg az általános fölfogás szerint, huszonnégy órai életre, akik csináljuk a ma újságját, tudjuk, hogy ez a munkánk lesz kései időkben a legértékesebb forrásanyag. A nagy események és a kis epizódok, a vezércikk és az apróhirdetés egyformán tanulmányos adatja lesz a költészetnek.

Lejárt az ezresek becserélésének határideje. A mai nappal lejár az ezresek becserélésének határideje. A Szerb Takarékpénztárnál ma még elfogadtak ezrest becserélésre, de holnap már csak száz, ötven és husz koronát lehet becserélni korona dinár bankjegyre. A kieserlésre benyújtott ezresekéről nem készítettek külön kimutatást. Eddig összesen körülbelül ötven millió koronát nyújtottak be a Szerb Takarékpénztárnál osztrák-magyar bankjegyben becserélés végett.

A százasok, ötvenesek és a huszasok becserélésének határideje sem lesz meghosszabbítva. Április 15-én tul ezek is kikerülnek a forgalomból és csak a tíz-, két- és egykoronás bankjegyek maradnak további intézkedésig forgalomban.

Itt jegyezzük meg, hogy a becserélésnél már nincsen olyan tolongás, mint az első időben volt és így nem kell órákat elálldogálni annak, aki pénzt visz becserélésre.

A piros keresztel megjelölt gyanús ezresbankjegyeket a Szerb Takarékpénztár elküldi Beogradba, ahol egy szakbizottság fogja azokat felülvizsgálni. A szakbizottság vizsgálatának eredményéről a hírlapok utján fogják értesíteni a nagyközönséget.

A FÖTANÁCS ÉS A MAGYAR BÉKE.

Páris, márc. 15. (J. S. I.) A főtanács elhatározta, hogy a magyarokkal személyes tárgyalásokat nem fog folytatni és nem fog válaszolni nekik a betérjesztett észrevételekre. Nyolc napon belül fel fogja szólítani a magyar kormányt, hogy a békét írja alá minden további tárgyalás és észrevétel nélkül.

KERENSZKY A KINAI AKKAL MEGY A BOLSEVIKIEK ELLEN.

Amsterdam, márc. 15. (J. S. I.) A lapok azt hozzák, hogy Kerenszky Sanghaiban tartózkodik, ahol a kínaiakat szervezi a bolsevikiek elleni küzdelemre.

MENEKÜLNEK A BOJAROK.

Szuboticza, márc. 15. (J. S. I.) A „Narod“ jelenti Bukarestből, hogy a román bojárok Besszarabia vidékén elhagyják házaikat és otthonukat a bolsevikiektől való félelmükben. A román csapatok nincsenek kedvező helyzetben a bolsevikiekkel szemben és ezért a bojárok nagy számban Erdélybe menekülnek.

Ki gyilkolta meg Somogyi Bélát és Müller szegedi mérnököt?

Beograd, március 15. A „Politika” közli: A budapesti Népszava szerkesztőjének, Somogyi Bélának és Bacsó Bélának gyilkosait elfogták és őrizetbe vették. A négy elfogott gyilkos között két fiatal, előkelőbb tiszt is van, akik azt vallották, hogy a gyilkosságot bosszúból követték el. Egyike közülök egy közismert magyar dzsentri politikus fia, akit a bolsevikiek állítólag meggyilkoltak. A másik azzal védekezik, hogy Somogyi Bélának azért kellett meghalnia, mert a bolsevikiek egy közeli nőrokonát megbecstelenítették annak idején s ő ezért

akart bosszút állani. Somogyit azért választották ki áldozatul, mert ő szidta Horthy tisztjeit.

Egy másik tiszt: Bibó hadnagy pedig Müller István szegedi mérnököt gyilkolta meg bosszúból, mert védekezése szerint Müller megsértette őt a szegedi kormány idejében. Bibó egy katonai őrzőparódit hívott elő, mellyel Müller mérnököt és két ujságírót a kaszárnyába hurcoltatott. Ott az ujságírót felholtra verték és azután a rendőrség fogoly-kórházába küldötték, Müllert pedig a legvályogtatóbb kinzások között halálra verték.

Halálozás. Hackel József gyógyszerész Tiszaistvánfalván a múlt héten meghalt. Tizenkét évig volt gyógyszerész Aracson. Halálát dr. Bizek Dezsőné, azonkívül veje: dr. Bizek Dezső törökbecsei gyógyszerész, unokái és kiterjedt rokonság, többek között Becskereken a Kolarich, Benkovich és Perisits családok gyászolják. Temetése folyó hó 9-ikén d. e. 9 órakor ment végbe Tiszaistvánfalván nagy és őszinte részvét mellett. Az egyházi szertartást Resch Ignác dr. plébános vezette nagy papi segédlettel. A koporsó felett csikbánsfalvai Keresztes János tisztaistvánfalvai gyógyszerész mondott megható gyászbeszédet a kartársak nevében. Utána ideiglenes nyugalomra helyezték a tisztaistvánfalvai temetőben Hackel József holttestét.

Új főkapitány Suboticán. A „Banatzi Glasnik” írja: Subotica (Szabadka) rendőrfőkapitányává dr. Manojlovits Dusánt nevezték ki.

Sorozás Fehértemplomon. A pancsovai 38. kerületi parancsnokság f. hó 5-én kelt 8924. számú rendelete értelmében Fehértemplomon megkezdődnek a sorozások és pedig: Március 15-én az 1899. és 1900., évfolyambeliek; márc. 16-án az 1896., 1897. és 1898. évfolyambeliek; márc. 17-én az 1880., 1879., 1878., 1877., 1876., évfolyambeliek; márc. 18-án az 1874., 1873., 1872., 1871., 1870. évfolyambeliek. A sorozás a „Burg” nagytermében történik reggel 7 órától kezdve. A sorozáson megjelenők kötelesek igazolványukat magukkal hozni, hogy a szolgálati idejüket, rövidebb szolgálat teljesítése végett, tekintetbe vegyék.

Adományok. Várkonyi József 50 korona szakértői díját lapunk útján a r. k. árvaház céljaira adományozta.

A vasuti alkalmazottak f. hó 1-én történt fizetésénél a fillérekből megmaradt 81 koronát lapunk útján a r. k. árvaháznak adományozta a bégaparti állomásfőnökség.

Vizsgálat Erzberger háziorvosa ellen. A berlini nagynémet lapok írják: A német orvosegyesület becsületügyi eljárást indított Plesch János gyakorló orvos ellen, aki mint Erzberger háziorvosa, a merénylet után orvosi véleményében sokkal súlyosabbnak tüntette fel Erzberger állapotát, mint aminő tényleg volt s ezzel rokonszenvet iparkodott ébreszteni Erzberger irányában. (Dr. Plesch budapesti származású orvos, évekket ezelőtt telepedett le Berlinben és az ottani orvos-egyetem rendes tanára lett.)

Kvasz Andras rendőri őrizetben. A budapesti államrendőrség őrizetbe helyezte Kvasz Andrást volt tábori pilótát, aki a proletárdiktatura alatt a repülő csapatképző századnál volt alkalmazva és a csapat tisztjeit mint ellenforradalmárokat feljelentette. A tiszteket akkor le is tartóztatták.

Debrecen átadása. Szegedről jelentik: Az előzetesen megállapított terv szerint a román katonaság tegnapelőtt adta át a magyar csapatoknak Debrecent. A bevonuló csapatok parancsnokságát Szász Endre polgármester üdvözlötte, majd az entente-bizottsághoz, amely az átvételt közvetítette, fordult és felhívta a rend és nyugalom fentartására. A román katonák a várostól kb. 10 km.-nyire helyezkedtek el, ahonnan holnap, március 17-én mennek tovább a Clemenceau-féle elhatároló vonal mögé. A románok minden incidens nélkül vonultak ki a városból, az átadás a legnagyobb rendben történt. Az átadott városokkal egy a táviró-, mint a vasuti összeköttetés még igen bajos, mert a vonalak meg vannak rongálva.

A szegediek lisztje. Szegedről jelentik, hogy tegnapelőtt érkezett oda az első lisztszállítmány — 4 vagon liszt — a románok által kiürített Hódmezővásárhelyről. A küldeményhez, amelynek nagy része kenyérlisztből és nullás lisztből áll, 3-50 és 10 korona önköltségi árban jutott a város hozzá. Ugyancsak hozzájutott Szeged a főlsszabadult területen 250 000 darab tojáshoz, a napiárakon jóval olcsóbban.

Horthy fizetése. A magyar nemzetgyűlés Horthy Miklós kormányzó fizetését évi három millió koronában állapította meg.

Nagy tűz emberáldozatokkal. A budapest-kelenföldi Daróc-utcában tegnap hajnalban az egész barak kigyulladt és leégett. A katasztrófnak nyolc ember esett áldozatul.

Bécsi utcák átkeresztelése. Bécsben legközelebb átkeresztelik a nagyobb utcákat és tereket. A volt Albrecht-tér neve Forradalom-tér lesz. A Franzensringet „November 12. körútja” névre keresztelik. A Károly császár-körut Opernring, a Vilmos császár-körut Parkring, Zita császárné-körut Kärntnerring lesz. Az új elnevezések között vannak a következők: Jaurès-utca, Szabadság-tér, Adler Viktor-tér, Pernerstorfer-utca, Marx Károly-utca, Bebel-tér. A volt Habsburger-Platz új neve Schumeier-Platz lesz.

A verseci magyar arany ifjuság szombatán, f. hó 20-án este a vigadó nagytermében hajnalig tartó táncval egybekötött kabaré-estélyt rendez. Az estély iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg.

Olcsóbb lett a hus — Londonban. Minálunk lámpással kell keresni a húst, nem csoda, ha irigykedve olvassuk azt a londoni táviratot, amely szerint a közéleti hivatal közzétette, hogy — a hűtőházak túlszűfoltása miatt — leszállították a fagyasztott birkahus árát fontonként három „halfpenny”-vel, vagyis másfél pennyvel. Most egy font birkahus 9 pennybe kerül Londonban.

Tánciskolai beiratások. Schmidt Mihály és Mrksity Kariton okleveles táncitanítók Korona-szállóbeli tánciskolájában a beiratások naponta délután 3—5 óráig eszközölhetnek. A tanfolyam március 18-ikán, e hét csütörtökjén kezdődik. Tanítási csoportok: Diákok részére d. u. 5—7 óráig, felnőttek részére este 8—10 óráig. Bővebbet naponta a fenti táncteremben.

A koldulás virtuózai. A nyomoruság klasszikus hazájában, Oroszországban valószínű virtuózai vannak a koldulásnak. Új példa rá az a leírás, amit Schönstedt konzul közöl egy német szaklapban a kievi koldusok életéről. Az utcai emberforratagban — írja — meghuzódik egy sarokban egy szerencsétlen flótás, aki a féllábát függőlegesen fölfelé emeli, majd a nyaka köré csavarja, mint valami kendőt. Egy másik koldus, akinek hiányzott mind a két lába, csonka testét egy kocsfélén tartogatta, amelyet a kezével mozgatott. Ha villamoskocsit látott közeledni, kocsijával odatolta magát a sinekhez. A villamoskocsi hirtelen megállt és elképzelhető, milyen izgalom támadt az utasok között, hogy a nyomorék ember a kerekek alá kerülhet, de nem történt baj és a kalapba csak úgy potyogtak a kopekek. A trükköt idővel elunták a villamoskocsivezetők és elűzték a bátor koldust, akinek aztán másfelé kellett felütni a sátorfáját.

Repülőgép rendőri szolgálatban a Szaharán. Laperrine tábornok mint utas részt vett abban a vakmerő légi vállalkozásban, melynek célja a saharai sivatag átrepülése. Megirtuk már, hogy a két gépnek nyoma veszett. Laperrine tábornok két éven keresztül a saharai területek főparancsnoka volt s ilyen minőségben már akkor sürgette a repülőgép felhasználását a közbiztonság szolgálatára. A saharai sivatagon ugyanis óriási távolságokról van szó, ha például a főparancsnok székhelyéről, Ugráról Tidikeldbe vagy Hoggárba akar menni, hogy személyesen győződjék meg az ottani állapotokról, akkor négy hónapra van szüksége, melyből össze-vissza csak négy hetet tölt el tulajdonképeni szemlével, a többit felkészíti a tevéken valót utazás. Repülőgépen ugyanezt a szemléutat egy hónap alatt elintézhethetné. A vakmerő tábornok felhasználta a legelső alkalmat, hogy repülőgépen tagye meg az utat afelett a terület felett, melyen egykor parancsnokolt, de kérdés, nem fizette-e meg életével merész vállalkozását.

London jövője. A London-grófsági tanács legutóbb részletesen foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy London közigazgatását egyszerűsíteni és önállóítani kell, mert a nagy világváros életének mai rendje túlságosan bonyolult és fejlődésre képtelen. Manapság egész sor, egymástól független hatóság intézi például a vízellátás, a rendészet, a kikötő stb. ügyét és ezeknek a hatóságoknak a közigazgatási területe mind különböző és nem esik egybe London grófsági határaival. A londoni City pedig, amely a mai Londonnak ősi magva, a maga lord-mayorjával és romantikus Guild Hall-ival egyre jobban háttérbe szorul mint közigazgatási tényező s volt-képp már csak közjótékonsági ügyeket intéz és diszünneket rendez. A reform alap-gondolata az, hogy Londonból, illetve London-grófságból, teljes közigazgatási autonómiával ugyszólván külön államot kell csinálni az Egyesült Királyságok kebelén belül. Az új Londonhoz hozzá akarják csatolni a szomszédos grófságokat is: Essexet, Hertfordot Kentet, Surrey és Middlesexet. Ezek ugyszólván London dominiói volnának, úgy, mint a hogy a brit birodalomnak autonóm gyarmatoszágaik, Kanadát, Ausztráliát stb. a birodalom domini-

mainak nevezik hivatalosan. Az új London területe 12.000 négyzetkilométer volna több mint kilenc millió lakossal, vagyis London egymaga népesebb volna sok önálló államnál. Kétszerannyi lakosa volna, mint Skóciának, harmadfél-szer annyi, mint Svájcénak. Ennek az óriási területnek egységes autonóm közigazgatása volna, amelynek élén nem városi tanács állana, hanem külön minisztérium, amelynek tagjai miniszteri címet viselnének.

A kárpótlás. Az új szakácsné odaégette a pecsenyét. Az asszony mentegetőzik az ura ura előtt ebédközben:

— Ne nehezteij drágám, hiszen a szegény nem tehet róla. Még fiatal és tapasztalatlan. De majd egy edes csók ki fog téged engesztelni.

— No nem bánom. Hát küld be! . . .

569—1920. szám.

497.

Hirdetmény.

Torontálvásárhely község előljárósága a 9278 kat. hold területű községi határ vadászati jogát az 1883. évi XX. t.-c. alapján három egymásutáni vadászati évre 1923 július 31-ig bezárólag három parcellában 1920 április 8-ikán a község-házánál nyilvános árverésen bérbe adja.

Bővebb felvilágosítás és az árverési feltételek a község-házánál megtudhatók.

Torontálvásárhely, 1920 március 14.

Az előljáróság.

568—1920. szám.

498.

Hirdetmény.

Egy 7—8 éves magyar fajtájú tehén és egy sötétpej, homloka erősen tűzött, bal nyereg-táján ⁸/₁₄ jobb nyereg-táján ⁴/₄ égetett bélyeg, 6 éves, kb. 160 cm. magas, kanca ló van bitangásban. Ha igazolt tulajdonosai nem jelentkeznek, úgy azok április hó 5-ikén a község-házánál nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek el fognak adni.

Torontálvásárhely, 1920 március 14.

Az előljáróság.

Azoknak figyelmébe, akik még nem tudják hol van

Hermálnak

a rövidáru kereskedése, tudtul adom, hogy még mindig, helység-hiány miatt

a Hieber-féle üvegkereskedésben.

Nagy választék fekete, sötétbarna, világosbarna és fehér női-harisnyákban.

Saját pénzének ellensége, ha nem győződik meg áraitól!

502

Érdeklődést kér
Hermál József.

Dughagymát

aprót, gömbölyűt, legolcsóbban szállit 20 kg-os postacsomagokban is

LEDERER JENŐ bank- és bizományi üzlet
Novisad (Ujvidék) Erzsébet-tér 7. 403

Nyomatott! Pleitz Fer. Pálnál Veliki Becskerek.

Több dupla ablak és egy
vasredőny
eladó.

505

Bővebbet: Krunszka (Korona) ulica 23. szám alatt.

Mindennemű palackot

házban átvéve vásárol minden mennyiségben

Lukács szeszgyár.

Telefon 151. . . . Ügynökök díjaztatnak.

Motorszerelő,

szereleést, javitást vállal, vagy jobb gépészi, vagy munkavezetői állást elfogad. . . 501

Cím: Pollák-vendéglő Törökbecse.

Karbid nagyban 10 korona

Nagy választék karbidlámpákban. • Nagy-mennyiségű la karbidégő. • Cink és horgonyzott vaslemez raktáron. • Patkószögek kg-ja 25 koronaért. • Műszaki és villamosági cikkek, tömítések és szerszámárak. 341

Fischer Testvérek Novisad, II., Rákóczi Ferenc-ut 15.

Helybeli gyógyszer-tárba felvétetik

egy laboráns.

. . . . Beléphet azonnal. . . .

Cím a kiadó-hivatalban. 477

Erdős Emil gabonakereskedő
vetőmagkereskedése Vel. Kikindán

Bánáti elsőrendű kerti és gazdasági magvak „Mauthner” rendszerű eladása.

Kizárólag elsőrangú gazdaságok vetőmag ajánlatait kérem — — — — 390

Zsákok

minden minőségben, ponyvák, kenderzsinegek minden vastagságban, kötelek, szőő- és kéveköötőz fonalak, hálók, halászati cikkek, pokrócok, szövetek, csomagoláshoz papirzsinegek, zsákzsinegek jutányosan beszerezhetők: 411

Schiff Ábrahám zsák- és ponyvakölcsonzónél Novisad (Ujvidék), Futaki-utca 26. Telefon 403.

Kávéházban, vendéglőben kérjük a
„TORONTÁL”-t

Teljesen új

valódi angol szmoking-öltöny eladó, alacsony termetre. Megtekinthető d. u. 1-től fél 3-ig Veresmartiova (Uri) ulica 3.

Ugyanitt eladó egy felöltő és egy átmeneti kabát. 495

4 asztalossegéd

felvétetik épület- és butormunkára. . . . Olcsó és jó étkezésről gondoskodva, állandó munka.

Ugyanitt egy közép-nagyságú használt, de jókárban levő szalagfűrész keresetlik megvételre.

FODOR LAJOS asztalos, Törökbecse.

Malomgépek!

1 db progress,	1 db poraszűrőgép koptatóhoz,
8 hengszita 3—5,	1 reform daratisztító,
1 felvonó, komplet,	1 42" kőjárat teljes felszereléssel,
2 lisztkeverőgép,	1 szijtársák és transzmissziók
40 zsáktartóöntővasból	
50 zsáksat,	
2 2' hengszék,	
1 sima hengszék 650—220 mm.,	

azonnal eladók. . . Bővebbet

Katona Mihály

malomépítészeti vállalata, Torontálvásárhely.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsénk a t. közönség tudomására hozni, hogy Petrogradska-ulica (Melencei-u.) 49. szám alatt

kalapkészítő-műhelyt nyitottunk — Elvállalunk e szakmába vágó összes alakításokat, uri és női kalapoknak legújabb formákra való átalakítását. — Kiváló tisztelettel

500 **Drágán Testvérek.**

40 HP nyersolajmotor

eladó . . . Néhány napig üzemben látható.

Érdeklődni lehet:

Petráss László Veliki Becskerek
Brigadira Risztitya (Aradáci) ulica 2218. sz.

Hirdetések

felvétetnek

a

„Torontál”

kiadóhivatalában,
Obilityeva (Zápolya) ulica 1. szám.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál